

Inspiratie-arrangementen
NASSAUZOMER
2021

De Nassauzomer gaat van start!

Diverse organisaties en instanties hebben in het kader van de Nassauzomer programma gemaakt: van projecties op de achterkant van het Prinsessenhof, tot tours en zelfs een app!

Dit aanbod kan elkaar mooi aanvullen. Voor een bezoeker of inwoner van onze stad kan er deze zomer een Nassaudag, of zelfs een Nassauweekend gepland worden, waarin je verschillende van die activiteiten kunt doen.

Studio Zeepsop heeft daarom zogenaamde inspiratie-arrangementen gemaakt: samenstellingen van activiteiten die je als bezoeker zou kunnen doen.

Jouw input als ondernemer

Om de arrangementen nog completer te maken, zouden we jullie als ondernemers graag willen vragen: waar ligt voor jullie de mogelijkheid om die arrangementen aan te vullen?

Een picknickmand mee op stadswandeling? Een tochtje door de grachten voorafgaand aan de projecties? Een speciale Maria Louise maaltijd nuttigen na een flinke wandeling door de Prinsentuin?

We noemen maar een paar voorbeelden: jullie hebben vast nog veel meer ideeën!

Programma-onderdelen en data

Op de volgende bladzijdes nemen je even mee in de Nassauzomer, het verhaal van Maria Louise, en de programma-onderdelen en het blokkenschema. Daarna maken we de combi: de inspiratie-arrangementen voor de bezoekers.

Zo heb je eerst een duidelijk beeld van wat er allemaal gaat gebeuren en op welke data, en kan het bij jou alvast gaan borrelen hoe jij daar ook een mooie toevoeging in kunt maken!

Samen een prachtige zomer tegemoet

We gaan een bijzondere zomer tegemoet: eentje waar we voor het eerst weer wat meer kunnen! We hopen dat we op deze manier niet alleen gewoon weer open kunnen, maar dat we ook met zijn allen, als ondernemers en organiserende partijen, een goed aanbod aan ons publiek kunnen bieden wat versterkt, en mensen weer naar onze prachtige stad trekt!

De Nassauzomer & Maria Louise

Deze zomer komt het rijke Nassauverleden van Leeuwarden tot leven tijdens de Nassauzomer. Van 1584 tot 1747 was Leeuwarden hofstad van Nederland en nog altijd heeft de stad een vleugje koninklijke allure. Bovendien stamt het huidige koningshuis in rechte lijn af van Maria Louise van Hessen-Kassel, prinses van Oranje Nassau (1688-1765). Al op jonge leeftijd bestuurde zij vanuit Leeuwarden de Noordelijke provincies als regentes-stadhouder.

Het leven van Maria Louise komt op diverse manieren deze zomer naar voren voor de bezoeker en inwoner van de stad! Van projecties tot tours, van Spoken Word tot perkjes, en nog veel meer! Daarom hiernaast even wat context over Maria Louise in vijf thema's in haar leven die bij de verschillende programma-onderdelen terug komen!

1. Regentes in een door mannen bestuurde wereld.

Maria Louise heeft moeten leren manoeuvreren in een door mannen bestuurde wereld vol intrige, gevaar en oproer.

2. Tuinieren als levensles en leidraad.

Tuinieren was voor Maria Louise een metafoor voor het bedrijven van politiek en een bron voor levensbeschouwelijke bespiegelingen. Ze was een godsvruchtige en zuinige vrouw die haar hof en huishouding met een streng beleid en nauwkeurige regels bestuurde. En zo regeerde ze ook, ze wist van schaarste en overvloed, en van snoeien en bloeien.

3. Het Prinsessehof als venster op Europa.

De ramen van haar stadspaleis in Leeuwarden waardoor zij dagelijks naar buiten keek fungeerden als haar venster op de Europa. Als regentes bekommerde ze zich om de gebieden, bezittingen en titels van haar erfopvolgers. Vanuit Leeuwarden bedreef de Duitse prinses nationale en internationale politiek.

4. Kiezen tussen goed en kwaad

Vanuit haar positie, een vrouw met macht in het politieke spel van Europa, is ze vaak voor ethische keuzes komen te staan. Ook al heeft ze een bevoorrechte positie ingenomen, ze heeft zich actief bekommerd om rechtvaardigheid en de welstand en het geluk van eenieder. Ze was een vrouw die ons kan inspireren met haar onbaatzuchtigheid en doorzettingsvermogen.

5. Porselein als teken voor vergankelijkheid

Aan het hof van haar vader werd Maria Louise sober en eenvoudig opgevoed. Op de dag van haar huwelijk dronk Maria Louise voor het eerst in haar leven wijn. Haar meest geliefde drank was thee en die dronk ze uit Saksisch porselein van klasse. Maria Louise moet zich steeds opnieuw bewust zijn geweest van de kwetsbaarheid van het porselein dat ze dagelijks in handen had. Omdat het leven zelf zich steeds als een breekbaar fenomeen aan haar opdrong. De tijd waarin zij leefde kende een grote verpaupering van de bevolking en het land werd regelmatig geteisterd door rampen en besmettelijke ziekten. Als jong meisje al verloor ze meerdere broers op het slagveld. Haar moeder en ook haar echtgenoot en haar zoon stierven allen op jonge leeftijd. Maria Louises persoonlijkheid is mede hierdoor gevormd. Ze lijkt de verpersoonlijking van het memento mori, gedenk te sterven. Ook dit aspect van deze iconische figuur, het moeten leren dragen van verlies, heeft in de huidige tijd zeker betekenis.

Wat is er te doen tijdens de Nassauzomer 2021?

De programma-onderdelen

De organiserende partijen

Er is programma gemaakt rondom de Nassauzomer door de volgende partijen:

- Keramiekmuseum Princessehof
- Historisch Centrum Leeuwarden
- Tresoar
- Acta Theater en muziek
- Fryske Akademy
- Jan Dirk Ravesteijn
- A Guide to Leeuwarden

Op de volgende pagina's vertellen we je per partij hun programma!

Keramiekmuseum Princessehof

Ontdek het Stadspaleis

Vanaf 20 juni

Op zaterdag 20 juni opent een nieuwe expositie in het Princessehof in Leeuwarden: Het Princessehof van Maria Louise. Het stadspaleis in de historische binnenstad dankt zijn naam aan de stammoeder van ons huidige koningshuis: Maria Louise van Hessen-Kassel, prinses van Oranje-Nassau. Een intieme expositie geeft een blik achter de schermen van haar veelbewogen leven. Aan de hand van portretten, prenten, tekeningen en een vertakte Oranje stamboom wordt duidelijk dat Maria Louise cruciaal is geweest in het behouden van de Oranjedynastie.

Op de begane grond van het stadspaleis waar de prinses van 1731 tot haar dood in 1765 woonde, maakt de bezoeker kennis met Maria Louise van Hessen-Kassel, prinses van Oranje-Nassau.

Maria Louise Was Here

Vanaf 8 juli op do/vr/za

In de zomer van 2021 presenteert het Princessehof Maria Louise was here. Gedurende de zomermaanden schuiven bezoekers acht weekenden lang, drie keer per week, 's avonds laat aan in de paleistuin voor een poëtische Son et lumière waarin video, muziek en licht samenkomen. Een coronaproof openluchtevenement midden in de historische binnenstad van Leeuwarden.

Het zomeravondspektakel in de tuin van het Princessehof omvat videoprojecties op de gevels van het stadspaleis, een speciaal gecomponeerd muziekstuk, bijzondere belichting van de tuin en een prikkelend randprogramma. Maria Louise was here schetst een modern portret van een sterke vrouw in een door mannen gedomineerde wereld

Artistieke inleiding of lezing Maria Louise Was Here

vanaf 15 juli op do/vr/za

Elk weekend, behalve het premiërewekend, worden de projecties op het Princessehof ingeleid door lokale artiesten of interessante lezingen: allen met een eigen interpretatie op het verhaal van Maria Louise. Op deze manier geven zij iets meer context mee aan de bezoeker!

Hiervoor zijn koppels gemaakt vanuit verschillende disciplines. Theater met bijvoorbeeld Spoken Word, muzikant met dans, noem het maar op. Per weekend staat er een nieuw koppel, met in totaal vier koppels, die in de laatste weekenden nog herhalen. Zij kiezen allen voor een thema binnen het leven van Maria Louise als uitgangspunt.

Historisch Centrum Leeuwarden

Highlights tour

do|vr|za|zo vanaf juni t/m oktober

Wandelen met een gids langs bijzondere plekken in de binnenstad met ruim aandacht voor de Friese Nassaus.

De Snoeptrommel van Maria Louise

juni t/m oktober

Van begin juni tot begin oktober is het perkje voor het HCL ingericht (en vergroot) als eetbare tuin. Daarmee wordt een link gelegd met de historie van de Prinsentuin en met Maria Louise. De prinses had een voorliefde voor parken en moestuinen. Vanaf 9 juli is in het HCL ook een kleine expositie te zien over de moestuin van Maria Louise.

Audiotour

Vanaf juli

Wandel met je eigen koptelefoon op en je spofity aan door de Prinsentuin, en hoor de verhalen van vroeger, en van nu, over dit stadspark wat vroeger het zomerverblijf van de Nassau's was. De verhalen zijn geschreven en voorgedragen door woordkunstenaars van woordkunstenaarsplatform Dichter bij Leeuwarden.

Rondleiding Warroom Willem Lodewijk

|zo| vanaf juni

In het ondergrondse showdepot van het HCL zijn opmerkelijke voorwerpen en documenten tentoongesteld over de militaire activiteiten van stadhouder Willem Lodewijk van Nassau-Dillenburg.

Nassaustadswandeling

|za| zo| juli-augustus

Wandelen met Liwwadder gidsen langs sporen van het Nassauverleden in de binnenstad.

Lezing Maria Louise

7 juli

Bearn Bilker vertelt over het leven van Prinses Maria Louise van Hessen-Kassel (1688-1765). Ook live gestreamd via Facebook Historisch Centrum Leeuwarden

A photograph of two men standing in a modern, multi-level interior space, likely a library or museum. The man on the left is wearing a blue and white plaid jacket over a light blue shirt and khaki pants. The man on the right is wearing a dark green jacket, blue jeans, white sneakers, and a brown hat, and is holding a wooden handle. They are standing between two large, vertical panels with stylized white geometric patterns on a blue background. The background shows a staircase and bookshelves.

Tresoar

Schatzoekers

Vanaf juni

Het online film- en woordkunstproject Schatzoekers moet de verhalen van historisch en letterkundig centrum Tresoar meer bij de jongeren onder de aandacht brengen. Dat doen we door samen te werken met jonge filmmakers en woordkunstenaars.

Initiatiefnemer van Schatzoekers: Dichter bij Leeuwarden en New Noardic Wave. In deze video, gemaakt door Arnold Nouta en rapper Jan-Willem Poelma, staat het leven van Maria Louise centraal.

De video zal gebruikt worden ter promotie van de Nassauzomer.

Facebookverhalen

n.t.b.

Op de kanalen van Tresoar worden twee verhalen vertelt voor de facebookrubriek 10VOOR8.

Een over de controverse rondom de geboorte van de zoon van Maria Louise Willem IV en eentje over Sicco van Goslinga, misschien wel de belangrijkste raadgever voor Maria Louise op het gebied van binnenlandse en buitenlandse politiek.

MEGA legokasteel!

20 juni | dbieb

Bouw mee aan het grootste LEGO-kasteel uit de Friese geschiedenis! De fundering ligt er al, maar het kasteel moet nog gebouwd worden... Er ligt wel HONDERD kilo LEGO klaar met toffe opdrachten erbij, dus laat je fantasie maar borrelen! Wil jij daarnaast ook weten wat voor soort prins of prinses jij bent? Doe dan ook een 1-op-1-talentsgesprek met een officieel erkend talentenfluisteraar.

De Gouden Koets

14 september | Jan Dirk Ravesteijn

Op 14 september om 14.00 uur, de 2e dinsdag van september, rijdt er een Gouden Koets met 8 Friese paarden door de binnenstad. Een spektakel met 17 acteurs

Free tour

|di|wo|do|vr|za|zo | A Guide to Leeuwarden

De Free Tour is de leukste manier om Leeuwarden te ontdekken. Deze gidsen vertellen de mooiste verhalen over de geschiedenis van Leeuwarden, laten de mooiste Street Art zien en vertellen te smeuïgste verhalen over de Nassau's. Indien mogelijk bezoeken we ook de grote kerk van binnen. Na afloop bepaal je zelf wat je het waard vond.

Online lezing biografie Johan Willem Friso

24 juni | Fryske Akademy

Online lezing door dr. Ronald de Graaf, auteur van de zeer onlangs verschenen biografie over stadhouder Johan Willem Friso, echtgenoot van Marijke Meu. Vanwege de actuele COVID-restricties vindt deze lezing online plaats.

Theatrale stadswandeling

Elke zaterdag van 17 juli t/m 28 augustus

Acta theater en muziek

'Het geheim van Marijke Meu'.
Theatrale stadswandeling door Maria Louise en haar hofmaarschalk. Met bezoek aan het graf van Maria Louise in de Grote Kerk en de stijlkamer in het Prinsessehof. Na de wandeling kan er thee gedronken worden in Brasserie Maria Louise.

Stadswandeling Sterke Nassauvrouwen

Deze zomer, dagelijks | Jan Dirk Ravesteijn

Voor 2 personen; tijdstip in overleg.

Gratis info HCL

Historisch Centrum Leeuwarden

- De brochure 'Sporen van de Nassaus en de Oranjes in Leeuwarden' is gratis verkrijgbaar bij o.a. HCL en Prinsessehof (En in digitale vorm te vinden op www.historischcentrumleeuwarden.nl).
- Een virtuele tour door het stadhuis (gebouwd en uitgebreid in de tijd van Maria Louise) is te volgen via www.historischcentrumleeuwarden.nl.
- De reproductie van de stadsplattegrond van Leeuwarden, omstreeks 1760 vervaardigd door J.H. Knoop (de tuinman van Maria Louise), is gedurende de Nassauzomer te koop voor 1 Euro bij het HCL.
- Een gratis app met een route langs sporen van Maria Louise komt begin juli beschikbaar.

City Train Leeuwarden

n.t.b.

Ontdek de mooiste hofstad van Nederland in de toeristische stadstrein van Leeuwarden. De trein voert u langs de meest interessante en mooiste plekken van de stad. Van de grootste pleinen via de kleinste straatjes, langs en over het water. Onderweg hoort u allerlei informatie over de stad, de gebouwen, de bekende personen uit Leeuwarden zoals de Nassaus en ook komen enkele gedichtfragmenten van bekende Leeuwarder dichters voorbij. Stap in en ontdek Leeuwarden op de meest comfortabele en meest veelzijdige manier!

Vooraf

Week 27

Week 28

Week 29

Keramiekmuseum
Princessenhof

Ontdek Stadspaleis Princessenhof

|do|vr|za| randprogramma
projectie Maria Louise Was Here

|do|vr|za| premiere projecties Maria
Louise Was Here

Historisch Centrum
Leeuwarden

|do|vr|za|zo| Highlights tour

|zo| ronleiding Warrroom Willem
Lodewijk

De Snoeptrommel van Maria Louise

|za|zo| Nassaustadswandelingen

Audiotour

7 juli lezing Maria Louise

Tresoar

Schatzoekers | Video met introductie
Maria Louise/Nassazomer

Facebookverhalen

dbieb

20 juni MegaLegoKasteel bouwen

Fryske akademy

24 juni online lezing biografie Johan
Willem Friso

Acta Theater en Muziek

|za| Theatrale stadswandeling

A Guide to Leeuwarden

|di|wo|do|vr|za|zo Free Tour

Jan Dirk Ravesteijn

Standswandeling Sterke
Nassavrouwen

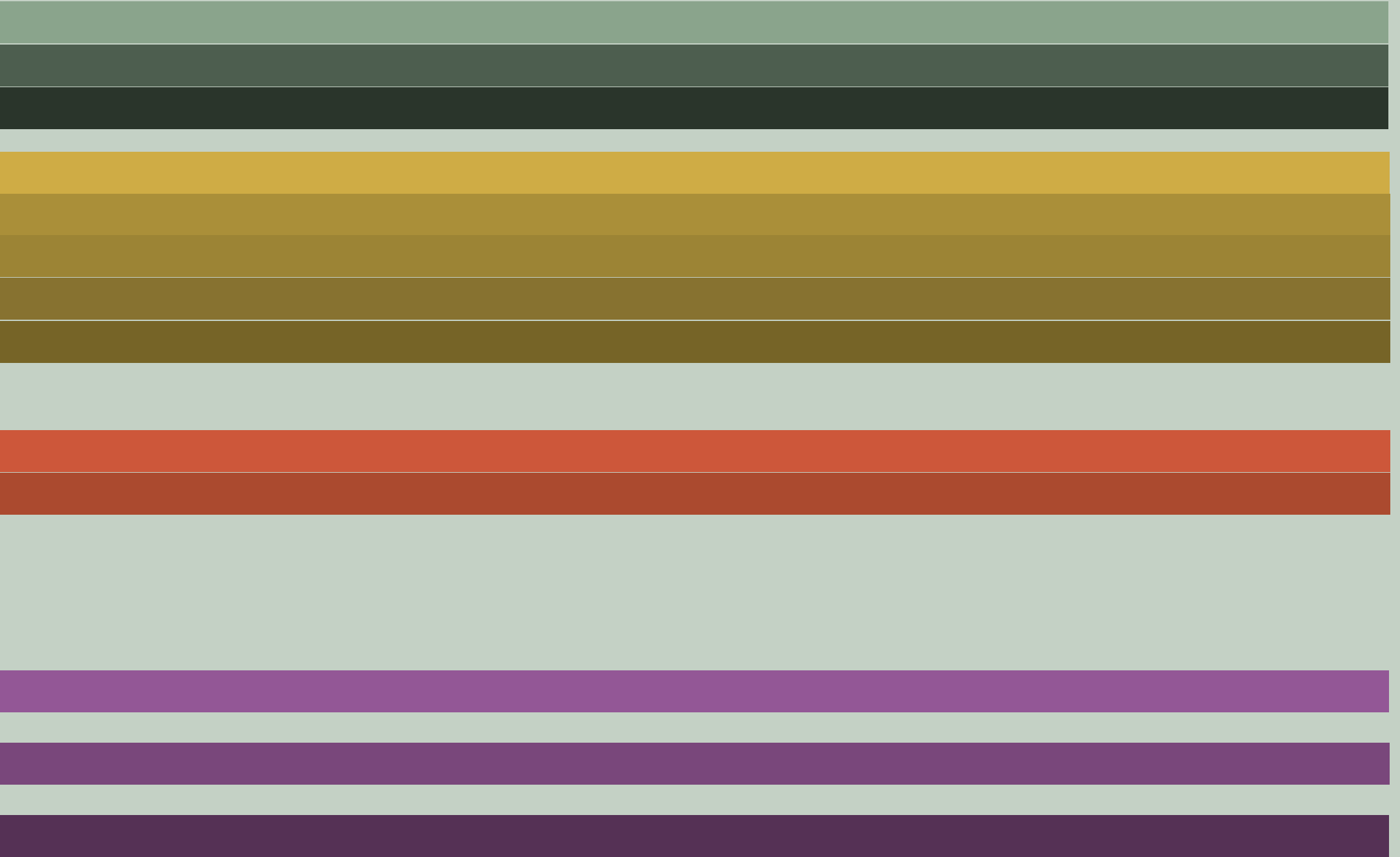
Week 30

Week 31

Week 32

Week 33

Week 34

De inspiratie- arrangementen

Opzet voor samenwerking & verbinding

Met alle programma-onderdelen en partners uitgezet, is het mogelijk voor de bezoeker van de stad om zogenaamde inspiratie-arrangementen te maken: combinaties tussen verschillende stukken programmering, die passen in de planning en bij elkaar.

We hebben hiervoor zes arrangementen gemaakt, en we hopen dat met die arrangementen jullie inspiratie krijgen om jullie producten of diensten hiermee te combineren, speciale edities te maken of noem maar op!

Op de volgende pagina's zetten we deze inspiratie-arrangementen uit!

Arrangement 1

Ga op vooronderzoek

Ontdek het Stadspaleis (het woonhuis van Maria Louise)

Vanaf 20 juni | Keramiekmuseum Prinsessenhof

De Warroom van Willem Lodewijk

|zo| vanaf juni | Rondleiding bij het HCL

Ontdek de snoeptrommel van Maria Louise

Vanaf 20 juni | Historisch centrum Leeuwarden

Ontdek het zomerhuis en de zomertuin van Maria Louise

Doorlopend | 200 jaar Prinsentuin | Historisch Centrum Leeuwarden

Lezing Maria Louise

7 juli | Historisch Centrum Leeuwarden

Online lezing biografie Johan Willem Friso

24 juni | Fryske Akademy

Arrangement 2

Vrouw in een
mannenwereld

Artistiek inleiding Projecties | vrouwelijke makers

Laatste weekend juli | Keramiekmuseum Princessenhof

Projectie Maria Louise Was Here

Vanaf 8 juli | Keramiekmuseum Princessenhof

Ontdek de snoeptrommel van Maria Louise

Vanaf 20 juni | Historisch centrum Leeuwarden

Lezing Maria Louise

7 juli | Historisch Centrum Leeuwarden

Stadswandeling Sterke Nassauvrouwen

24 juni | Fryske Akademy

Arrangement 3

Een weekend met de
Nassau's

Zaterdag

Artistiek inleiding Projecties

Vanaf 15 juli | Keramiekmuseum Princessenhof

Projectie Maria Louise Was Here

vanaf 8 juli | Keramiekmuseum Princessenhof

Audiotour

Vanaf juli | Historisch centrum Leeuwarden

Zondag

Ontdek het Stadspaleis (het woonhuis van Maria Louise)

Vanaf 20 juni | Keramiekmuseum Princessenhof

De Warroom van Willem Lodewijk

|zo| vanaf juni | Rondleiding bij het HCL

Arrangement 4

De Nassau's online

Schatzoekers

Vanaf juli | Tresoar

Facebookverhalen

vanaf juli | Tresoar

Digitale brochure Sporen van de Nassau's

Vanaf juli | Historisch centrum Leeuwarden

Virtuele tour Stadhuis

Doorlopend | Historisch Centrum Leeuwarden

Online lezing biografie Johan Willem Friso

24 juni | Fryske Akademy

Arrangement 5

Zelf op pad

App met de route sporen van Maria Louise

Vanaf juli | Historisch Centrum Leeuwarden

Audiotour

Vanaf juli | Historisch centrum Leeuwarden

Ontdek de snoeptrommel van Maria Louise

Doorlopend | Historisch centrum Leeuwarden

Ontdek het zomerhuis en de zomertuin van Maria Louise

Doorlopend | 200 jaar Prinsentuin | Historisch Centrum Leeuwarden

A Guide to Leeuwarden | Street art map

Anna van Hannover haalde kunst en cultuur naar Leeuwarden

Arrangement 6

Gratis Nassau-activiteiten

Schatzoekers

Vanaf juli | Tresoar

Facebookverhalen

vanaf juli | Tresoar

Digitale brochure Sporen van de Nassau's

Vanaf juli | Historisch centrum Leeuwarden

Virtuele tour Stadhuis

Doorlopend | Historisch Centrum Leeuwarden

De Warroom van Willem Lodewijk

|zo| vanaf juni | Rondleiding bij het HCL

Ontdek de snoeptrommel van Maria Louise

Vanaf 20 juni | Historisch centrum Leeuwarden

Ontdek het zomerhuis en de zomertuin van Maria Louise

Doorlopend | 200 jaar Prinsentuin | Historisch Centrum Leeuwarden

Audiotour

Vanaf juli | Historisch centrum Leeuwarden

Lezing Maria Louise

7 juli | Historisch Centrum Leeuwarden

Online lezing biografie Johan Willem Friso

24 juni | Fryske Akademy

A Guide to Leeuwarden | Free tour

di/wo/do/vr/za/zo

Heb je al ideeën hoe jij
hier op in kunt spelen?
vul de arrangementen aan!

Stuur het naar studio Zeepsop:

- Een stukje tekst waarin je je aanvulling beschrijft
- een goeie foto van deze aanvulling

Je mag het opsturen naar :

annemarie@studiozeepsop.nl
of bellen naar 0652545607

Dan zorgen we dat het kan worden meegenomen in de communicatie!

Laten we er samen een mooie zomer van maken!